

Raad van de
Europese Unie

Luxemburg, 20 juni 2022
(OR. en)

10066/22

DEVGEN 119
ACP 74
RELEX 769
ALIM 5
COEST 457
COHAFA 60

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	20 juni 2022
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	10031/22 + ADD 1
Betreft:	Respons van Team Europa op de wereldwijde voedselonze­kerheid - Conclusies van de Raad (20 juni 2022)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de respons van Team Europa op de wereldwijde voedselonze­kerheid, die de Raad tijdens zijn 3884e zitting op 20 juni 2022 heeft aangenomen.

**Conclusies van de Raad over de respons van Team Europa op de wereldwijde
voedselonzekeerheid**

1. De Raad blijft ernstig bezorgd over het feit dat kwetsbare bevolkingsgroepen wereldwijd te kampen hebben met een ongekende mate van voedselonzekeerheid. Hoewel er reeds een toename te zien was van acute honger, ondervoeding en het risico op hongersnood, voornamelijk als gevolg van armoede, conflicten, politieke instabiliteit, sociaal-economische omstandigheden, natuurrampen en klimaatverandering, herinnert de Raad eraan dat de ongerechtvaardigde, niet-uitgelokte en onwettige aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne met de daarmee gepaard gaande opzettelijke bombardementen en plunderingen van agrarische eigendommen, de vernietiging van opslag- en voedselverwerkingsinstallaties en de blokkade van de havens van de Zwarte Zee, de voedselzekeerheids crisis dramatisch heeft verergerd.
2. Voedselsystemen staan al jaren onder druk, maar de COVID-19-pandemie heeft de kwetsbaarheid van toeleveringsketens en agrovoedingssystemen blootgelegd en de macro-economische stabiliteit in ontwikkelingslanden, met name de minst ontwikkelde landen, nog verder verzwakt. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne heeft geleid tot een aanzienlijke daling van de beschikbaarheid van voedsel, diervoeder en meststoffen, forse prijsstijgingen voor voedsel, energie en meststoffen en grotere mondiale voedselonzekeerheid. Dit heeft niet alleen dramatische gevolgen voor de Oekraïense bevolking, maar ook voor veel kwetsbare bevolkingsgroepen wereldwijd. Bovendien neemt door de oorlog het risico op sociale onrust, conflicten en instabiliteit toe, wat, samen met andere uitdagingen, gevolgen kan hebben op het gebied van irreguliere migratie en gedwongen ontheemding. De oorlog heeft ook de capaciteit om humanitaire hulp te verlenen aangetast.

3. De Raad is solidair met de hardst getroffen partnerlanden. In het licht van deze uitdagingen blijft de EU een responsieve, verantwoordelijke en betrouwbare wereldspeler. De Raad erkent dat de minst ontwikkelde en meest kwetsbare landen, landen die sterk afhankelijk zijn van voedselleveringen en voedselinvoer uit Oekraïne en Rusland en landen die het zwaarst te lijden hebben onder de klimaatverandering, het hardst getroffen worden. De Raad benadrukt dat er dringend behoefte is aan een snelle en brede wereldwijde respons om de levens, mensenrechten en bestaansmiddelen van mensen in de meest kwetsbare situaties te beschermen, de lokale productie op te voeren en de afhankelijkheid van invoer te verminderen, en tegelijkertijd de transitie naar duurzame voedselsystemen en een grotere veerkracht te ondersteunen. De Raad vestigt de aandacht op de gendergelijkheidsdimensie van voedselzekerheid en dringt er bij de Commissie op aan discriminatie op grond van geslacht in haar beleid, partnerschappen en initiatieven te bestrijden. De Raad herhaalt dat hij hecht aan doeltreffende multilaterale samenwerking en oplossingen, en benadrukt dat de uitvoering van de Agenda 2030 en de daarin opgenomen duurzameontwikkelingsdoelen, met name SDG 2 (geen honger), dringend moet worden versneld. Daarnaast herinnert de Raad aan de prioriteiten van de EU voor de VN-top over voedselsystemen van 2021 en aan de toezeggingen die de EU tijdens de top over voeding voor groei (Nutrition for Growth - N4G) van Tokio in december 2021 heeft gedaan.
4. Er zijn geen sancties op de Russische uitvoer van voedsel naar wereldmarkten. De EU-sancties zijn met name gericht tegen de Russische regering, de Russische economie en het Russische financiële stelsel en de militaire en Russische elite, met inbegrip van economische actoren die verantwoordelijk zijn voor of steun verlenen aan de destabilisatie van Oekraïne, en hebben tot doel de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne te dwarsbomen. De Raad benadrukt dat de maatregelen van de EU als verantwoordelijke en betrouwbare mondiale speler zichtbaar moeten worden gecommuniceerd en dat de Russische informatiemanipulatie en inmenging, waarbij de verslechterende mondiale voedselzekerheidssituatie (inclusief het gebruik van voedsel als wapen met mondiale gevolgen) ten onrechte wordt toegeschreven aan de sancties, moeten worden bestreden. De Russische informatiemanipulatie past in een gecoördineerde en door de staat gefinancierde campagne. De EU en haar lidstaten zullen dit, samen met andere partners in multilaterale fora, onder de aandacht blijven brengen, ook in partnerlanden.

5. De Raad benadrukt dat het belangrijk is dat de EU zich zeer solidair toont door middel van een snelle en brede respons die is gebaseerd op effectief multilateralisme. Die zal voortbouwen op de mededeling van de Commissie van 23 maart 2022 met de titel "De voedselzekerheid waarborgen en de veerkracht van voedselsystemen versterken" en op de drie pijlers – handel, solidariteit en productie – van de missie voor veerkracht in de voedings- en landbouwsector (FARM - *Food and Agriculture Resilience Mission*), die door de Europese Raad van 30-31 mei 2022 werd verwelkomd. De respons moet volledig in overeenstemming zijn met de respons van de groep voor mondiale crisisrespons van de VN en andere relevante internationale initiatieven hieromtrent, met name de wereldwijde alliantie voor voedselzekerheid van de G7.
6. De Raad roept op tot een krachtige, effectieve en transparante respons van Team Europa op de wereldwijde voedselonzeekerheid op basis van de volgende vier actielijnen: 1. solidariteit door noodhulp en steun voor betaalbaarheid; 2. het stimuleren van duurzame productie, veerkracht en de transformatie van voedselsystemen; 3. het faciliteren van handel door Oekraïne te helpen landbouwproducten via verschillende landroutes en EU-havens uit te voeren en door een open mondiale handel in voedingsmiddelen en meststoffen te bevorderen; en 4. effectief multilateralisme. Deze vier actielijnen zijn bedoeld om elkaar te versterken en responsen op korte, middellange en lange termijn te integreren.
7. **In het kader van de actielijn "solidariteit"** roept de Raad de Commissie en de lidstaten op met behulp van de beschikbare instrumenten met spoed meer toezeggingen te doen op het gebied van humanitaire hulp en kortetermijnsteun op maat aan de meest kwetsbare groepen in de getroffen landen en regio's, met name ter ondersteuning van de lokale productie en de toegang tot voedsel, onder meer via een benadering waarbij humanitaire hulp wordt gekoppeld aan ontwikkeling en vrede. De EU en de lidstaten zullen een beroep doen op de analysecapaciteit van het Global Network Against Food Crises en een combinatie van uitvoeringsregelingen inzetten, waaronder, waar passend en mogelijk, financiële steun en ondersteuning via bestaande onderwijs- en socialebeschermingsstelsels, en intensievere belangenbehartiging en versterking van de gezamenlijke initiatieven op nationaal en regionaal niveau. De respons moet gebaseerd zijn op regelmatig geactualiseerde beoordelingen van de kwetsbaarheden en behoeften.

8. De EU en haar lidstaten zullen de betaalbaarheid van voedsel ondersteunen door iets te doen aan de budgettaire en macro-economische stabiliteit van lage-inkomenslanden en kwetsbare landen en mee te doen aan internationale initiatieven die mondiale partners hulp bieden bij schuldverlichting en macro-economische stabiliteit en herinnert in dit opzicht aan het recente IFI-actieplan om voedselonzekerheid aan te pakken. Dit houdt onder meer in dat de uitvoering van het gemeenschappelijk kader voor schuldbehandeling van de G20/Club van Parijs moet worden versneld. De Raad moedigt de Commissie en de lidstaten aan de mogelijkheden van aanvullende vrijwillige bijdragen aan het doorlenen van bijzondere trekkingsrechten van geavanceerde economieën aan kwetsbare landen via specifieke IMF-mechanismen te verkennen.
9. Naast de lopende samenwerkings- en steunprogramma's van de EU en haar lidstaten verwelkomt de Raad de recente noodmobilisatie ter ondersteuning van de belangrijkste getroffen regio's, met name de EU-bijdrage van 225 miljoen EUR ter ondersteuning van het zuidelijk nabuurschap via de voedsel- en veerkrachtfaciliteit, de toezegging van Team Europa van 1 miljard EUR ter ondersteuning van de Sahel en de regio rond het Tsjaadmeer en de toezegging van Team Europa van meer dan 600 miljoen EUR ter ondersteuning van de Hoorn van Afrika.

10. **In het kader van de actielijn "productie, veerkracht en transformatie van voedselsystemen"** wijst de Raad op het belang van ondersteuning van duurzame oplossingen voor de middellange en lange termijn om de voedselzekerheid te waarborgen en ondervoeding tegen te gaan. De onderliggende oorzaken van de huidige voedselonzekerheid moeten derhalve worden aangepakt, zoals met name klimaatverandering, woestijnvorming en de degradatie van vruchtbaar land, terwijl duurzame lokale productiecapaciteiten in partnerlanden moeten worden versterkt. In dit verband moedigt de Raad de Commissie en de lidstaten ten zeerste aan hun steun voor duurzame, inclusieve en veerkrachtige systemen voor aquatische en agrovoeding op te voeren. Dit kan onder meer door investeringen in voedselwaardeketens en agro-ecologische en andere innovatieve benaderingen in het algemeen, diversificatie van handelsstromen en productie, maatregelen om de toegang tot betaalbaar, gezond voedsel te verbeteren, minder afhankelijkheid en gebruik van fossiele brandstoffen en een efficiënter en duurzamer gebruik van synthetische productiemiddelen (meststoffen, bestrijdingsmiddelen), meer veerkracht ten aanzien van klimaatverandering en verlies van biodiversiteit, meer grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van water, beter landbeheer, verhoging van de capaciteit van lokale producenten, maatregelen tegen voedselverspilling, geïntegreerde lokale en regionale markten en toegang tot financiering voor kleine landbouwbedrijven en landbouwersorganisaties, alsook relevante digitale oplossingen, onderzoek en innovatie waarvoor de EU een voortrekkersrol zal spelen in de Adviesgroep Internationaal Landbouwonderzoek (CGIAR). Alle initiatieven moeten in overeenstemming zijn met de Green Deal, de "van boer tot bord"-strategie en de biodiversiteitsstrategie van de EU, alsook met Richtlijn (EU) 2019/633 inzake oneerlijke handelspraktijken in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen. De respons zal zoveel mogelijk voortbouwen op het bestaande kader en de bestaande verbintenissen, zoals de top EU-AU en de tijdens die top overeengekomen investeringen op het gebied van voedselsystemen en de Grote Groene Muur. In de initiatieven moet bijzondere aandacht worden besteed aan vrouwen en meisjes als drijvende kracht achter verandering.
11. De Raad roept, wijzend op het "Jaar van de voeding" 2022 van de Afrikaanse Unie en de bedreigingen voor de doelstelling van een goede gezondheid in alle regio's van de wereld, de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten op om met de Afrikaanse partners verder samen te werken aan een intensievere dialoog over voedselzekerheid en voeding. Team Europa zal samen met Afrikaanse partners verder werken aan vlaggenschipinitiatieven die tijdens de top EU-AU zijn vastgesteld, onder meer op het gebied van duurzame landbouwwaardeketens en veerkrachtige voedselsystemen.

12. De Raad roept op tot meer inzet van innovatieve oplossingen en steun van de particuliere sector, en herinnert aan de belangrijke behoeften van de minst ontwikkelde en kwetsbare landen, alsook van de landen die het zwaarst getroffen worden door voedselonzeekerheid in andere regio's, waaronder het zuidelijk nabuurschap, onder meer via het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling+ (EFDO +) en de Europese financiële architectuur voor ontwikkeling, die onder meer tot doel heeft de Europese instellingen voor ontwikkelingsfinanciering meer te laten bijdragen.
13. **In het kader van de actielijn "faciliteren van handel"** benadrukt de Raad dat het van cruciaal belang is Oekraïne dringend te helpen bij het produceren en exporteren van agrovoedingsmiddelen via verschillende landroutes en EU-havens. De Raad prijst de maatregelen die de lidstaten tot nu toe met dat doel hebben genomen en roept de Commissie en de lidstaten op nog meer inspanningen te leveren in dit verband, met name door een snelle uitvoering van het actieplan voor solidariteitscorridors om het Oekraïense graan weer op de wereldmarkt te brengen. Daarbij mogen de behoeften van degenen die reeds de onmiddellijke gevolgen van de oorlog ondervinden, de bevolking van Oekraïne, niet uit het oog worden verloren en is het belangrijk dat tegelijkertijd ook steun wordt verleend aan de buurlanden van Oekraïne. Voorts moedigt de Raad de Commissie en de lidstaten aan de snelle levering aan Oekraïne van essentiële middelen voor verdere productie, met name meststoffen, diervoeder, zaden en brandstof, te blijven faciliteren.
14. De Raad roept de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten tevens op samen te werken met de betrokken internationale partners om een open, transparant en voorspelbaar handelsklimaat te bevorderen, met name om te voorkomen dat er ontoereikende voorraden van belangrijke basisvoedingsmiddelen worden aangelegd en er uitvoerbeperkingen gaan gelden voor levensmiddelen en belangrijke landbouwproductiemiddelen zoals meststoffen. Zulke maatregelen zijn contraproductief en leiden tot grotere schommelingen van de voedselprijzen en tot meer voedselonzeekerheid. De Raad spreekt met name zijn krachtige steun uit voor het volledig achterwege laten van uitvoerbeperkingen voor levensmiddelen die voor niet-commerciële humanitaire doeleinden worden aangekocht door het Wereldvoedselprogramma en andere relevante humanitaire partners (waarover momenteel wordt onderhandeld in de WTO), en voor een grotere transparantie van de voedsel- en meststoffenmarkt en een betere beleidsrespons via het landbouwmarktinformatiesysteem (AMIS - *Agricultural Market Information System*), in coördinatie met de OESO en de FAO, particuliere belanghebbenden en binnen het overkoepelende kader van de groep voor mondiale crisisrespons van de VN. De Raad neemt nota van de inspanningen om grootschalige initiatieven te ontwikkelen om de voedselkostenkloof voor de netto-importerende landen te dichten.

15. **In het kader van de actielijn "multilateralisme"** herhaalt de Raad zijn steun voor effectief multilateralisme en roept hij de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten op de samenwerking te versterken met belangrijke multilaterale partners: relevante VN-organisaties, met name de in Rome gevestigde agentschappen (de FAO, het WFP en het IFAD) en de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid, de G7/G20 en de WTO, alsmede internationale financiële instellingen, zowel op centraal als op nationaal niveau. Dit zou een wereldwijde en goed gecoördineerde respons ondersteunen en de coördinatie tussen verschillende initiatieven faciliteren, alsook bijdragen aan de betrokkenheid van alle relevante belanghebbenden, waaronder de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld.
16. De Raad steunt de belangrijke rol van het Global Network Against Food Crises als mondiale alliantie van humanitaire en ontwikkelingsactoren die zich inzetten om de onderliggende oorzaken van voedselcrises aan te pakken en duurzame oplossingen te bevorderen. Het netwerk moet een centrale rol spelen bij de gecoördineerde evaluatie van de behoeften en het versterken van de samenhang tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede op mondiaal, regionaal en nationaal niveau.
17. In deze context steunt de Raad de respons van Team Europa op de wereldwijde voedselonzekeerheid en roept hij de Commissie, de EDEO en de lidstaten op om:
- a) de nodige steun te verlenen aan de groep voor mondiale crisisrespons van de VN en de in deze conclusies beschreven actielijnen uit te voeren, onder meer binnen het FARM-initiatief en de wereldwijde alliantie voor voedselzekerheid;
 - b) prioriteit te geven aan financiële steun om de mondiale voedselzekerheid aan te pakken, waaronder onmiddellijke humanitaire behoeften, met inbegrip van, indien nodig, financiële en technische ondersteuning voor landen die netto-voedselimporteurs zijn, alsook aan duurzame voedselsystemen op middellange tot lange termijn en een verbeterde lokale productie met het oog op een grotere veerkracht, en alle beschikbare financieringsbronnen te verkennen, met inbegrip van het versnellen en frontloaden van programma's en het gebruiken van reserves uit het Europees Ontwikkelingsfonds, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van 30-31 mei 2022;
 - c) een antwoord te bieden op maat aan landen en regio's via een "Team Europa"-aanpak en, waar mogelijk, via "Team Europa"-initiatieven;

- d) een gezamenlijk monitoringsysteem op te zetten dat is gebaseerd op bestaande OESO-DAC-gegevens en -richtsnoeren, om te zorgen voor verantwoording en transparantie van de financiering; in dat verband dringt de Raad aan op regelmatige updates over de middelen die worden vrijgemaakt in het kader van de respons van Team Europa op de wereldwijde voedselonzeekerheid, met inbegrip van concrete vlaggenschipinitiatieven;
- e) de gezamenlijke communicatie-inspanningen op multilateraal, regionaal en nationaal niveau op te voeren om iets te doen aan de percepties en zorgpunten in partnerlanden; dringend de inspanningen van de EDEO op te voeren om de informatiemanipulatiecampagnes van Rusland waarmee wordt geprobeerd de verantwoordelijkheid voor de voedselzekerheids crisis af te schuiven op andere dingen dan de Russische agressie tegen Oekraïne, te monitoren en tegen te gaan. De Raad roept de Commissie en de EDEO op om samen te werken met de lidstaten door gezamenlijke boodschappen te delen en te coördineren;
- f) regelmatig verslag uit te brengen aan de Raad over de uitvoering van de gezamenlijke respons.
